

VERTROUWELIJK

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT

No. 11 - november 1969

No. 20

MAANDOVERZICHT NO. 11 - NOVEMBER 1969

ALGEMEEN

- Reacties op Amerika's Latijns-Amerikaanse politiek Blz. 2

VENEZUELA

- Guerrilla-activiteiten: actie en reactie " 3

BRITS-CARAIBISCHE EILANDEN

- Er broeit iets op Sint Lucia " 6

CUBA

- De mini-invasie der contra-revolutionairen " 8

CHILI

- President FREI in moeilijkheden " 9

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

- Omineuze voortekenen " 12

NEDERLANDSE ANTILEN

- Het nieuwe kabinet " 16

ALGEMEEN

Reacties op Amerika's nieuwe Latijns-Amerikaanse politiek

De reacties op de nieuwe latijns-amerikaanse politiek van de Verenigde Staten, uiteengezet in de rede die president NIXON op 31 oktober j.l. hield voor de Inter-amerikaanse Pers-associatie (M.O. oktober 1969), waren zoals verwacht kon worden niet onverdeeld gunstig. Naast grote appreciatie kon men, zowel in de U.S.A. als in sommige bevriende latijns-amerikaanse landen, ook critische en soms zelfs sceptische geluiden horen. Grote lof kwam uiteraard van de "zwakkere" landen. Zo prees bijvoorbeeld de president van Costa Rica, José Joaquín TREJOS, de "oprechte, eenvoudige en realistische" kijk van president NIXON op de problemen van Latijns Amerika. Hoewel de Chileense Minister van Buitenlandse Zaken, Gabriel VALDES, die vaak optreedt als woordvoerder van de latijns-amerikaanse landen wanneer economische problemen aan de orde gesteld worden, zelf vond dat de rede van NIXON een positief antwoord was op de wensen die op de Viña del Mar-conferentie naar voren werden gebracht, stonden de meeste politieke leiders van de grotere zuid-amerikaanse staten gereserveerd tegenover NIXON's nieuwe "Alliance for Action". Verrassend was echter het enthousiasme waarmee de Peruviaanse Minister van Buitenlandse Zaken, generaal Edgardo Mercado JARRIN, de nieuwe politiek begroette. Het moet voor de militaire leiders van dit land een aangename gewaarwording geweest zijn in NIXON's redevoering een formele aanvaarding te vinden van dictatoriale gesprekspartners in het zuidelijk halfmond. Daar het gros der latijns-amerikaanse leiders de term democratie ruim plegen te interpreteren, kan hun zwijgen over

- 3 -

dit stuk "realistische" politiek van de Verenigde Staten nauwelijks vreemd genoemd worden. Begrijpelijk(er) kwam het enige werkelijk kritische geluid ten aanzien van dit aspect van de nieuwe Amerikaanse houding uit Venezolaanse hoek, waar men immers nog gloeit van trots over de eerste echt democratische machtsoverdracht in de geschiedenis van het land.

Het viel politieke waarnemers op, dat president NIXON, die zijn nieuwe politiek grotendeels baseert op de suggesties van ROCKEFELLER, zowel in zijn "speech" als bij het publiceren van het ROCKEFELLER-rapport op het Witte Huis op 10 november j.l., met geen woord gerept heeft over de toenemende communistische dreiging van de kant van Cuba en de Sowjet-Unie, waaraan de New-Yorkse gouverneur ruimschoots aandacht besteedde in zijn aanbevelingen. Wel kon men uit een bekende passage over "een land dat revolutie exporteert" opmaken, dat er geen sprake is van enige Amerikaanse toenadering tot Cuba. Havana's kritiek op deze zinspeling in het bijzonder en op wat de Castro-propagandisten "vage formules en hypocritische beloftes" noemden, was vernietigend.

VENEZUELA

Guerrilla-activiteiten: actie en reactie

Niettegenstaande het optimisme van de Minister van Defensie, generaal GARCIA VILLASMIL, die onlangs nog verklaard heeft dat er in Venezuela geen guerrilla-strijders zijn, doch alleen maar gewapende bandieten, was het de afgelopen maand verre van rustig aan het guerrilla-front. Het aantal overvallen, dat door F.A.L.N.- en M.I.R.-

- 4 -

guerrillero's werd gepleegd, was niet onaanzienlijk. Een van de meest overrompelende was wel die, welke door een groep van negen man werd ondernomen op het dorp San Antonio in de staat Falcon. Tevergeefs hebben de revolutionairen, die volgens sommige berichten onder commando van de "ongrijpbare" Elegido SIBADA (alias Commandante MAGOYA) stonden, getracht, nog voordat zij overhaast de vlucht namen, de behoeftige plattelanders te indoctrineren.

De bestrijding van de terroristen, die in weerwil van CALDERA's pacificatie-politiek op grote schaal plaatsvond, leverde "bevredigende" resultaten op. De bovenlaag van de F.A.L.N. en van de M.I.R. werd sterk uitgedund. De documenten die door de S.I.F.A. (militaire inlichtingendienst) op de guerrillastrijders werden buitgemaakt waren hierbij een waardevol hulpmiddel. Tot degenen die door de strijdkrachten ingerekend werden, behoren o.a. Carmelo LABORIT, de politieke leider van de M.I.R., en BRAVO's naaste medewerkster, de jonge Edit AULAR, beter bekend als "Elena la Guerrillera". Ook zouden, naar verluidt, de kopstukken Carlos BETANCOURT en "El Negro GOMEZ", tijdens hun vlucht na de bombardementen die door de luchtmacht werden uitgevoerd, gearresteerd zijn. Wel staat vast dat twee bekende leiders, te weten "Luitenant MORILLO" en Melecio de Jesus RANGEL (Commandante El Pelón); door de militairen werden gedood. Ook wist "El Nacional" op 1 november j.l. te berichten, dat een dertigtal zwaar gewapende mannen aan de Venezolaans-Colombiaanse grens door de S.I.F.A. werd aangehouden. Over hun lot werd verder niets bekend.

Ondanks dit "succes" van de regering, vonden enkele extreem-rechtse

figuren de wijze waarop de overheid de subversie te lijf gaat toch niet radicaal genoeg. Als reactie op het uitblijven van een huns inziens afdoend antwoord op de guerrilla-activiteiten, vormden zij onlangs een "Beweging tot uitroeiing van de guerrillastrijders" (M.E.G.) Toch is het waarschijnlijk weer niet zo, dat bij het ondervragen en "pacificeren" van de gevangen genomen castristische terroristen in de zogenaamde "anti-guerrilla-kampen" de meest zachtzinnige methodes worden toegepast. Immers de Minister van Defensie, de Minister van Binnenlandse Zaken en het hoofd van de militaire inlichtingendienst hebben zich voor een speciale commissie van het Huis van Afgevaardigden moeten weren tegen de aanklacht, dat de inlichtingendiensten zich schuldig zouden maken aan foltering van guerrillastrijders, en dat zij in sommige gevallen zelfs in de meest letterlijke zin van het woord gebruik zouden hebben gemaakt van hun executieve bevoegdheid. Mogelijk zal als gevolg van de gesignaleerde excessen de competentie van de militaire inlichtingendienst meer gelimiteerd worden.

Duidelijk kwamen afgelopen maand de nog steeds even sterke tegenstellingen tussen de Castro-gezinde "hard-liners" en de "moscofiele soft-liners" nogmaals tot uiting. Juist toen de kranten vol stonden met incidenten, verklaarde de secretaris-generaal van de Venezolaanse Communistische Partij, Jesus FARIA, uitdrukkelijk dat niet één lid van de CPV deelnam aan guerrilla-activiteiten. Hij liet echter doorschemeren, dat zijn partij geen enkele vorm van strijd "zomaar" zou afwijzen.

- 6 -

BRITS-CARAIBISCHE EILANDEN

Er broeit iets op Sint Lucia

Dat de semi-zelfstandige, met het Verenigd Koninkrijk geassocieerde caraibische eilanden boven en beneden de Passaat Albion nog alleen maar windeieren leggen, bleek afgelopen maand nogmaals uit een "incident" op Sint Lucia.

Tijdens een openbare protest-vergadering van de oppositie - partij (de St. Lucia Labour Party) werd besloten de regering tot aftreden te dwingen. Uit de verklaring van de politieke leider van bovengenoemde partij, de advocaat Kenneth FOSTER, kon men opmaken dat de oppositie voor geen kleintje vervaard is. Toen hem gevraagd werd naar de plannen van de L.P. indien de regering het ultimatum naast zich neer zou leggen, antwoordde hij dat, in dat geval, op grote schaal demonstraties zouden plaatsvinden. Verder zou men er niet voor terugschrikken het regeringsgebouw te bezetten. Daar de inwendige mens gesterkt zou moeten worden voor de lange strijd die te wachten stond, zou de regering moeten zorgen voor voedsel en drank, totdat zij, teneinde raad, de L.P.-eis zou inwilligen. Het toneelstuk werd niet geheel conform geregisseerd. Wel werd een rustige protestdemonstratie gehouden. Het geheel kreeg echter toch bijna een dramatisch karakter, toen een, naar alle waarschijnlijkheid Britse, oorlogsbodem "gesignaleerd" werd buiten de kust van het eiland. Hoewel het niet duidelijk was of de regering van St. Lucia verzocht had om militaire assistentie, kon worden aangenomen dat Engeland, met ANGUILLA nog vers in het geheugen, "coûte que coûte" zou willen vermijden een tweede keer voor het wereldforum het stem-

pel van neo-kolonisator opgedrukt te krijgen. Wel kon, naar verluidt, op korte termijn het tegen ontevredenheid zo beproefde middel van een vriendschappelijke voetbalwedstrijd tussen opvarenden en een "local team" worden toegepast. Het bezitten van het wapen der verantwoordelijkheid voor de defensie van voormalige koloniën zonder het vrijelijk te mogen hanteren wanneer orde en veiligheid in deze gebieden bedreigd worden, moet, ook in Engeland, leiden tot een gevoel van grote frustratie.

De tendens om in versneld tempo de banden met het "moederland" minder strak te maken wordt op de Brits-Caraibische eilanden steeds manifester. Niet de jonge, fervente nationalistes, zoals die welke gegroepeerd zijn in "THE FORUM" op Sint Lucia, zijn debet aan de sterk anti-britse sentimenten, waarmee deze "dekolonisatie" vaak gepaard gaat, maar mede door de Amerikaanse BLACK POWER geïnspireerde militante propagandisten, die de laatste tijd nogal actief zijn in deze contreien. De Britse autoriteiten, van hun kant, zullen zich er wel van bewust zijn dat, wanneer zij zich overhaast zouden ontdoen van hun verantwoordelijkheid t.o.v. de in politiek opzicht zeer instabiele "windgewesten", deze al te gemakkelijk ten prooi zullen kunnen vallen aan raciaal extremisme.

CASTRO, die geheel in beslag genomen wordt door zijn illusoire tien miljoen ton suiker, liet een prachtige gelegenheid voorbijgaan om, gelijk bij de verwickelingen rond ANGUILLA, Engeland te beschuldigen van neo-kolonialisme. Bijzonder veel aandacht had de Cubaanse leider evenwel voor de Russische Minister van Defensie, Maarschalk GRETSJKO, die een "vriendschapsbezoek" bracht aan het eiland, om ook een handje te helpen bij het leveren van de beslissende suikerprestatie.

- 8 -

CUBA

De mini-invasie der contra-revolutionairen

Terwijl CASTRO eind september bezig was de zoveelste suikerrietstengel te kappen, werden de altijd toch al alerte Comité's ter Verdediging van de Revolutie (C.D.R.) in staat van paraatheid gebracht, toen geruchten over een op handen zijnde invasie van contra-revolutionaire Cubaanse refugie's de ronde deden. De mini-inval, waarover Radio Havana aanvankelijk in alle toonaarden zweeg, vond inderdaad plaats. De infiltranten, behorende tot de anti-castristische organisatie SEGUNDO FRENTE NACIONAL DE ESCAMBRAY, worden door de C.D.R.-miliciens ingerekend. Pal daarop kondigde de groepering ALPHA 66 vanuit Miami aan, dat vóór het eind van het jaar op het hele eiland infiltraties zouden plaatsvinden.

Na de gebruikelijke beschuldigingen aan het adres van de C.I.A., die volgens PRENSA LATINA deze contra-revolutionairen in Venezuela, Nicaragua en Florida traint in het ondermijnen van het Cubaanse regiem, achtte CASTRO zelf dit incident en de aanhoudende geruchten over mogelijke penetraties nog belangrijk genoeg om zijn potentiële belagers op niet mis te verstane wijze duidelijk te maken, dat mobilisatie van een groot aantal militairen voor de suikerriet-oogst nog niet impliceert dat de Revolutionaire waakzaamheid daardoor verslapt is. De kennelijke vrees, dat deze "agressors" het primair gemunt zouden hebben op zijn imaginaire tien miljoen ton suiker, deed hem in een felle redevoering voor de vertegenwoordigers van de strijdkrachten verklaren, dat iedere daad van de infiltranten die tot doel zou hebben het boycotten van "de beslissende prestatie van het

- 9 -

Cubaanse volk" op de meest rigoureuze wijze gestraft zou worden. Als alternatief voor "dood in de strijd" bood hij eventuele saboteurs van zijn werk "dood voor het peleton" aan.

Ondanks de regelmatig voorkomende infiltraties zou men mogen stellen dat CASTRO vooralsnog weinig te duchten heeft van de versplinterde organisaties van Cubaanse ballingen. Een groter gevaar voor hem lijkt de steeds groeiende interne ontevredenheid over het uitblijven van de reeds lang voorgespiegelde economische verbeteringen. De omwenteling van binnenuit zou realiteit kunnen worden, wanneer de Comité's ter Verdediging van de Revolutie (volgens officiële cijfers een massa van meer dan drie miljoen activisten), zélf niet immuun zouden blijken te zijn tegen de virus van het verzet der malcontenten, die tot nu toe vrij uitzichtloos een groot gedeelte van hun tijd doorbrengen in de suikerriet-velden.

CHILI

President Frei in moeilijkheden

De grote ontevredenheid onder de Chileense militairen over het lang uitblijven van salarisverhogingen en over de verouderde uitrusting van de strijdkrachten, die zich reeds begin mei 1968 begon te manifesteren, luidde eind oktober bijna de val van president FREI in. Geruchten over een staatsgreep deden in het begin van de maand al de ronde. Deze werden schier bewaarheid toen er op 21 oktober munterij uitbrak in het TACNA-regiment in Santiago, dat onder leiding stond van generaal Roberto VIAUX. In de ontstane noodsituatie kon de

- 10 -

president zich slechts staande houden door de meest drastische maatregelen te nemen. Hij kondigde de staat van beleg af, schorste de zitting van het parlement, censureerde de pers en bracht alle legereenheden in staat van paraatheid.

De "steun" die FREI op dat kritieke moment kreeg van de diverse democratische partijen en van de communisten zal geenszins een garantie inhouden voor de soliditeit van zijn regiem. De angst van de CPCh voor de rechtse "imperialisten" van ex-president ALESSANDRI, die volgens haar de mislukte coup hebben voorbereid, en voor militaire staatsgrepen in het algemeen, eerder dan een vermeende loyaliteit aan de Chileense democratie, heeft de partij ertoe gebracht FREI in tijd van nood te "steunen".

Ondanks het zwaar geschut dat op de opstandige generaal VIAUX gericht werd, was deze pas bereid zich over te geven nadát hij de president bepaalde concessies (ontslag van de Minister van Defensie - Tulio MARAMBIO - en verhoging van soldij) had afgedwongen. De verklaring van de Minister van Binnenlandse Zaken, waarin hij ontkende dat er een geheime overeenkomst zou bestaan tussen VIAUX en de regering, boette door de inwilliging van bovengenoemde eisen danig aan geloofwaardigheid in. Ook de nieuwe opperbevelhebber van het leger- generaal Rene SCHNEIDER CHEREU - deed een schamele poging om het gezichtsverlies van de regering tot het minimum te beperken, toen hij ontkende dat er sprake is geweest van een staatsgreep en van handelen onder pressie. Aangenomen mag worden dat ook bij de berechting van VIAUX de uiterste voorzichtigheid in acht genomen zal worden, aangezien het nemen van zware sancties tegen

- 11 -

de "martelaar", die zich opgeofferd heeft om het lot der militairen te verbeteren, niet zal nalaten de nodige deining te veroorzaken in het leger.

De in het vooruitzicht gestelde salarisverhogingen voor de strijdkrachten, die gedekt zullen moeten worden door reeds aangekondigde belastingverhogingen, zullen zeker geen oplossing bieden voor FREI's problemen. Integendeel, de leiders van de vakbonden, vooral die van de machtige linkse CUTCH, zijn van mening, dat ook voor hen nu het moment gekomen is om bepaalde financiële eisen te gaan stellen, waaraan de regering, die zich genoeg kopzorgen maakt over de inflatie, niet tegemoet kan komen. De nodige stakingen kunnen dan ook in de nabije toekomst verwacht worden.

Deze korte revolte zal zeer verstrekkende gevolgen hebben voor FREI en voor zijn christen-democratische partij. Men mag gevoeglijk stellen, dat het prestigeverlies van de president aanzienlijke vergroting betekent van de kansen van extreem-links en ultra-rechts op het presidentschap. In een poging het aanzien van de tanende partij wat te vergroten, werd, nog tijdens de confuse politieke situatie die ontstond na de miterij, ALESSANDRI's grootste concurrent en P.D.C.'s beste kanshebber, Radomiro TOMIC, officieel als kandidaat gepresenteerd. Men mag betwijfelen of de scherpe aanval die hij deed op zijn rechtse tegenstanders en op de Castrist ALLENDE ertoe zal bijdragen het geschonden vertrouwen van het kiezersvolk in de P.D.C. te herstellen. Wel kan de nog steeds heersende onenigheid in het linkse blok tussen de communisten, de M.A.P.U., de Radicale Partij en de "Partido de Acción Popular", de P.D.C. ten goede komen.

- 12 -

De bejaarde ex-president ALESSANDRI, de enige serieuze kanshebber van het rechtse blok, besloot het ijzer te smeden toen het nog heet was en deelde prompt daarop in een met melodramatiek doorspekte rede mede, dat ook hij zich formeel candideerde voor het presidentschap. Zelfs de rebelse VIAUX meende een kans te moeten wagen en gaf te kennen, dat hij een gooi zou doen naar dit ambt, dat steeds meer door de Chileense militairen wordt begeerd. Voordat echter de strijd tussen TOMIC en ALESSANDRI gestreden zal zijn, zal FREI, en met hem de traditionele Chileense democratie, zware beproevingen moeten doorstaan. Dat de president zelf zich hiervan bewust is, bleek toen hij, nauwelijks een maand na het TACNA-incident, bij aanhoudende geruchten over een opnieuw dreigende militaire staatsgreep, de noodtoestand afkondigde voor de provincie Santiago. Dit besluit zou zes maanden van kracht blijven.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Onineuze voortekenen

De P.R.D.-istas is het niet gelukt op parlementaire wijze president BALAGUER de weg naar een tweede ambtstermijn te versperren. Hoewel het verzet tegen zijn candidatuur steeds ernstigere vormen aanneemt, heeft de president formeel althans dus nog altijd de keus. De duidelijkheid waarmee BALAGUER aanvankelijk zijn plannen liet doorschemeren, heeft plaats gemaakt voor een delphische houding, die hem meer armslag geeft, terwijl zij de opposanten in een staat van continue verwarring houdt. Door zijn eerste indicaties heeft hij Francisco Augusto LORA uit zijn tent gelokt. Zelfs indien BALAGUER

- 13 -

nog zou besluiten om afstand te doen van het gevoel van onmisbaarheid dat ook hem als zovelema vóór hem in soortgelijke situaties heeft bekropen, dan heeft LORA de kans om het erven van een mantel in ieder geval verspeeld.

In een van de felste aanvallen die tot nu toe ooit op de president zijn gedaan, rekende de afvallige vice-president voor radio en televisie voorgoed af met het "balaguerisme". In onbedekte termen stelde hij de machtswellust en de "schurkachtige politiekarij" van de president aan de kaak. LORA's begaantheid met het lot van het door BALAGUER zo vertrapte Dominikaanse volk was aandoenlijk. Het is altijd weer verrassend hoe gemakkelijk voormalige politieke "bedfellows", die elkaar - soms jarenlang - op de handen droegen, elkander te lijf kunnen gaan in termen waaruit zou moeten blijken dat wat voorgegaan is niets anders kan zijn geweest dan een verbond van schurken. Dat bij zulke galspuwerij, zo mogelijk minder nog dan voorheen de belangen des volks in het geding zijn, schijnt - zoals hier bij LORA het geval is - weinig uit te maken.

Waarnemers menen dat BALAGUER, zo hij er inderdaad van overtuigd blijft dat niemand anders dan hij het land op de weg naar herstel zal kunnen houden, geen moeite zal hebben wederom president te worden. Deze opinie is echter sterk gekleurd door cynisme, want met name worden de militairen en de politie genoemd als zijn grootste troeven.

Op één punt zijn alle tegenstanders van de president het met elkaar eens. Het betreft hun afkeuring van de tweede ambtstermijn.

- 14 -

De principiële overwegingen waarop deze afkeuring wordt gebaseerd ten spijt, kan men stellen dat uit dit verzet blijkt, hoe sterk de eventuele candidatuur van BALAGUER wordt geacht. Indien BALAGUER van een tweede termijn afziet, zonder zich in de verkiezingsstrijd te werpen als voorvechter voor een andere kandidaat, dan mogen de Dominicanen een campagne verwachten, die in alle opzichten een "free for all" zou zijn. Dit is wellicht het sterkste argument ten gunste van een prolongatie van het presidentschap van BALAGUER. De zwakte van kasplantje dat in Dominikaanse Republiek democratie heet, wordt hiermede echter wel overtuigend getoond. Overigens zijn candidatuur en herverkiezing van de president geenszins een waarborg voor handhaving van orde en rust, welke reeds nu in toenemende mate schijnen zoek te raken. BALAGUER zou persoonlijk sterk afkeurend staan tegenover de terreur die door "onbekenden" voornamelijk tegen opposanten uit de P.R.D.-hoek werd ontketend. In hoeverre deze terreur zijn oorsprong vindt in, dan wel stilzwijgend gesanctioneerd wordt door militaire- en politieke autoriteiten, is moeilijk na te gaan. Waarschijnlijk wordt door de "man-in-the-street", achtervolgd door de oude nachtmerries van de Trujilloperiode, meer wandaden aan het gezag toegeschreven dan het voor verantwoordelijk kan zijn. Niettemin is een factor waarmede bij de beoordeling van de Dominikaanse situatie rekening gehouden moet worden, de bereidheid van de Dominicanen om het ergste van degenen die hem regeren te geloven.

Naarmate de verkiezingscampagne nadert dienen zich meer en meer mensen aan die menen het hoogste ambt in hun land waard te zijn.

- 15 -

Onder deze lanceren verschillenden uiteraard "pseudo-candidaturen", die slechts ten doel hebben een zekere gerenommeerdheid te verkrijgen op grond waarvan naderhand posten van enige waarde kunnen worden opgeëist bij de succesvolle kandidaat ten gunste van wie men zich tijdig heeft teruggetrokken.

Met name de P.R.D., van welke partij het nog geenszins vast staat dat zij überhaupt aan de verkiezingen zal deelnemen, kan niet klagen over een gebrek aan aspirant-vaandeldragers. Kennelijk is het Juan BOSCH, ondanks zijn verwoede pogingen daartoe nog steeds niet gelukt het imago van volkspartij van de P.R.D. te ontluisteren. Als men de verwarring in de P.R.D. waarneemt, dan dringt echter pas goed het besef door hoe arm het land is aan politiek en moreel leiderschap.

De hoofdfiguren van het drama van 1965 zijn nog allemaal op of achter het toneel aanwezig. WESSIN y WESSIN zou zich nog altijd houden aan zijn rol van krachtdadige beschermer van de democratie tegen een president die zijn ambtstermijn wil verlengen. Santo Domingo gonst van de verwachting dat Francisco CAAMAÑO DEÑO zich weer in de strijd zal werpen. De oude Rafael BONNELLY zou weer van stal gehaald worden, en wel - in een echo van de samenspanning tegen de Trujillo-duivel - als kandidaat van de P.R.D. De term "forma híbrida" die hiervoor gekozen werd toont dat BONNELLY's apologeten bewust zijn van de door hen geïmpliceerde kruissteelt. Wellicht om de P.R.D. bij de militairen in een beter daglicht te stellen, wordt door sommigen de schout bij nacht b.d. LAHARA BURGOS, bijgenaamd "Napoleon", gepousseerd.

- 16 -

Juan BOSCH ontleent zijn steun nog immer voornamelijk aan CAAMAÑO's voormalige strijdmakker, Jottin CURY, en aan de jonge secretaris-generaal, José Francisco PEÑA GOMEZ.

Laatstgenoemde riep na BALAGUER's besluit waarbij alle P.R.D.-demonstraties verboden werden, het volk op tot algehele ongehoorzaamheid aan de regering. Verder waarschuwde hij ervoor, dat de Dominikaanse Republiek "van het ene end tot het andere zou branden", als het complot dat naar zijn zeggen door het regiem en door een buitenlandse "Intelligence Service" gesmeed wordt tegen de kopstukken van de P.R.D. ten uitvoer wordt gebracht.

Wat zich in de Dominikaanse Republiek blijft wreken is het onvoorstelbare opportunisme dat zich meester heeft gemaakt van het politieke denken van het land. Dit opportunisme is mede een erfenis van Trujillo, een erfenis die zich in de loop der jaren heeft ingevreten in de ziel van de bevolking. Het concept dat men, van hoog tot laag, van besturen van het land heeft, is slechts gebaseerd op het verkrijgen van persoonlijke macht, van voordelen, dan wel van sanctie voor het negeren van de wet.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Het nieuwe kabinet

Na een reeks uiterst gecompliceerde politieke manipulaties en elkaar vrij snel opvolgende contradictoire verklaringen van de diverse partijen, kon informateur PETRONA de gouverneur op 21 november j.l. berichten, dat de vorming van een kabinet op brede basis mogelijk is. Op 24 november 1969 bekrachtigden de D.P./P.P.A.-combinatie, FRENTE

- 17 -

en P.O.B./P.P.B.U. formeel hun samenwerking, door het tekenen van een document, dat de geschiedenis zal ingaan als "HET AKKOORD VAN KRALENDIJK".

Na de bestudering van dit veelbelovende beginselprogramma, dat als werkschema zal dienen voor de samenwerkende partijen, kan men moeilijk aan de indruk ontkomen, dat FRENTE bij de onderhandelingen een sterke positie heeft ingenomen. Een niet gering aantal van haar wensen werd ingewilligd. De belangrijkste zijn wel: invoering van een regeling tot vaststelling van een minimumloon voor alle arbeiders, invoering van een ontslagwet, instelling van een wettelijke verplichting tot erkenning van vakbonden door werkgevers, reorganisatie van het politie- en vervolgingsapparaat en afschaffing van de artikels 136a e.a. van het Wetboek van Strafrecht inzake Openbare Orde.

*H. Dwyer
onthoude
voor de
bepaling*

Dat enkele dezer, met name in het sociale vlak, ook door anderen werden bepleit, en zelfs vóór 30 mei op stapel stonden, neemt niet weg dat de aanwezigheid van Frente de plannen voor de tewaterlating concretiseerde.

Dat de D.P. en het Bevrijdingsfront, na frequente oorlogsverklaringen, elkaar toch nog zouden vinden in een alliantie, was voor de buitenwereld een grote verrassing. De rechtvaardigingen van de kant van de kopstukken van FRENTE bleven dan ook niet uit. De onthulling van Papa GODETT (inmiddels op vrije voeten gesteld), die tijdens een bijeenkomst verklaarde, dat hij terwille van de arbeiders bereid was "met de vijand te collaboreren", was zowel voor de FRENTE-aanhangers als voor hun politieke vijanden minder schokkend

- 18 -

dan de confessie van Stanley BROWN. Velen zullen moeite hebben een plausibele verklaring te vinden voor de "bekering" van deze "hardliner". Tot voor kort was hij van plan om zelfs tegen de wens van zijn partijgenoten in desnoods een eenmans-oppositie te voeren in de Staten. Nu bekende hij tegenover zijn kiezersvolk dat hij, teneinde brood en erkenning te zoeken voor de arbeidersklasse, weliswaar met wrok in het hart en "met stenen in zijn zak", zal gaan samenwerken met degenen die hij tot voor kort "politieke moordenaars" en "kapitalistische uitbuiters" noemde.

Dat Amador NITA, die kort na de verkiezingen het samengaan met de D.P. kenschetste als "politieke zelfmoord" door de omstandigheden gedwongen zou worden om toch bovengenoemde daad te verrichten, lag meer in de lijn der verwachting. Immers, een oppositierol van FRENTE zou, indien succesvol in de zin van doorslaggevende stemwinst, met betrekking tot het buitenlandse krachtenspel dat het lot van deze eilanden onvermijdelijk bepaalt, desastreuze gevolgen kunnen hebben gehad voor de Nederlandse Antillen. In het tegenovergestelde geval zou FRENTE een politieke schim worden zijn, die niet de vruchten van haar onverwachte, eclatante overwinning zou hebben geplukt. De toekomst zal moeten uitwijzen of samengaan met de D.P. voor FRENTE inderdaad een "politieke zelfmoord" is. Kennelijk zijn de drie kopstukken in ieder geval tot de conclusie gekomen dat dit de enige wijze is waarop uit de opkomst van FRENTE enige positieve resultaten konden worden bereikt. Of omtrent het begrip "positief" volledige gelijkheid in interpretatie bestaat, zal nog moeten blijken.

- 19 -

Het directe gevolg van de formatie zou wellicht kunnen zijn, en algemeen wordt hierop gehoopt, een vermindering van de sociaal-economische druk welke mede heeft bijgedragen tot de gebeurtenissen van 30 mei. Dit betekent geenszins dat het vertrouwen in de doelmatigheid van de democratische regeringsvorm als vehikel voor de oplossing van de problemen van de Antilliaanse Staatshuishouding met de formatie van het nieuwe kabinet zal zijn hersteld. Immers zo niet uit de aanloop tot 30 mei, dan toch wel duidelijk uit de nasleep, is komen vast te staan dat vele factoren in het gemeenschapsleven van de Nederlandse Antillen en in het bijzonder op Curacao een gunstige voedingsbodem vormen voor de ontwikkeling van politiek extremisme aan beide zijden van het spectrum. Het lang uitblijven van een kabinet kan wellicht bij velen ten onrechte de indruk hebben doen postvatten dat een kabinet, ongeacht samenstelling en program, an sich als panacee zou kunnen fungeren. De ontegenzeggelijke opluchting welke het doorbreken van de impasse der laatste twee maanden teweeg kan brengen, is in wezen van negatieve aard en zal derhalve van voorbijgaande zijn, tenzij niet slechts wordt gestreefd naar een pragmatische benadering van de meest urgente Sociale en economische problemen van het land, maar de noodzakelijke aandacht wordt geschonken aan de structurele tekortkomingen, die door de crisis van 30 mei zo schrijnend aan het licht gebracht zijn.

Dat het ontstane gezagsvacuum worde gevuld, is een noodzaak waarover nauwelijks woorden behoeven te worden vuilgemaakt. Het herstel van zelfvertrouwen op een nieuwe basis, en de uitstraling er van naar buiten zullen echter een conditio sine qua non voor de levenskansen

- 20 -

van de Antilliaanse gemeenschap zijn, welke slechts vervuld kan worden als van alle kanten offers worden gebracht om de erfenis van gemeenschappelijk opportunisme, dat de ontwikkeling van een gemeenschap met de noodzakelijke homogeniteit in de weg stond, te liquideren. Slechts dan kunnen de beperkte middelen waarover de Antillen beschikken, misschien toereikend blijken te zijn.